

ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินธุรกิจ
ของสหกรณ์การเกษตรเมืองมินบุรี จำกัด
FACTORS AFFECTING TO THE MEMBERS' PARTICIPATION IN BUSINESS
OF MUANG MINBURI AGRICULTURAL COOPERATIVE LIMITED

ณัฏกร อรรถรัฐ
สาขาการจัดการ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยรามคำแหง
ผู้รับผิดชอบบทความ

Nathakorn Attarat
Email: namo.nathakorn@gmail.com
Faculty of Business Administration Program in Management, Ramkhamhaeng University
Corresponding author

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์การเกษตรเมืองมินบุรี จำกัด มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์การเกษตรเมืองมินบุรี จำกัด กลุ่มตัวอย่างเป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองมินบุรี จำกัด จำนวน 308 คน ใช้วิธีการสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือ แบบสอบถาม ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางคอมพิวเตอร์ หาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสมการถดถอยพหุคูณ

ผลการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์การเกษตรเมืองมินบุรี จำกัด พบว่า สมาชิกของสหกรณ์ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุมากกว่า 50 ปี สถานภาพสมรส ระดับการศึกษาอยู่ที่มัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า รายได้เฉลี่ยต่อเดือน 10,001 - 15,000 บาท และระยะเวลาการเป็นสมาชิกสหกรณ์มากกว่า 20 ปีขึ้นไป และผลการวิจัยยังพบว่า ปัจจัยการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองมินบุรี จำกัด โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.10$, S.D. = 0.519) ส่วนระดับความคิดเห็นด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของสมาชิกสหกรณ์อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.09$, S.D. = 0.808)

ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า การมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินธุรกิจ มีตัวแปรอิสระทั้งหมดมีผลต่อตัวแปรตาม ได้ร้อยละ 80 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ของการพยากรณ์ (R^2) เท่ากับ 0.800 และในบรรดาตัวแปรรายด้านทั้งหมด มีตัวแปรอิสระที่มีผลต่อตัวแปรตาม คือ การมีส่วนร่วมใน

การดำเนินธุรกิจของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองมินบุรี จำกัด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 2 ด้าน คือ ด้านสถานที่ตั้งของสหกรณ์เหมาะสม และด้านความน่าเชื่อถือของคณะกรรมการดำเนินการ

คำสำคัญ: ปัจจัยการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจ; การมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจ; สหกรณ์การเกษตรเมืองมินบุรี จำกัด

ABSTRACT

This study analyzed factors affecting members' participation in business operation of Muang Minburi Agricultural Co. Ltd. The purpose of this research was study the factors affecting the participation of members in the business operation of Muang Minburi Agricultural Co. Ltd. The sample of 308 members of the Muang Minburi Agricultural Co. Ltd. Were selected using simple random sampling. The tool for data collection was a questionnaire. Data analysis was performed by using computer packages software. frequency, percentage, mean, standard deviation and multiple regression equations.

The results on factors affecting members' participation in business operation of Muang Minburi Agricultural Co. Ltd. found that most of members of the cooperative were male with 50 years of age. Most of them were married and finished high school. They earned average monthly income 10,001-15,000 baht. The duration of being membership in the cooperative was more than 20 years. Factors of participation in business operations of members of Minburi Agricultural Co. Ltd. Overall is at a high level ($\bar{X} = 4.10$, S.D. = 0.519) and the members' participation in business had a middle level of opinion ($\bar{X} = 3.09$, S.D. = 0.808).

The results of hypothesis testing found that business participation factors affected the participation in business operations of the members of Muang Minburi Agricultural Co. Ltd. With a statistical significance level at 0.05. R square of 0.80 showed the level of influence at 80 percent. Those factors influencing the participation in business operations. The appropriate of the location of the cooperative and the reliability of cooperative committee.

Keywords: Business participation factors.; Participation in business operations.; Muang Minburi Agricultural Co. Ltd.

บทนำ

ในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ ประเทศไทยเริ่มมีการติดต่อค้าขายกับต่างประเทศมากขึ้น ระบบเศรษฐกิจของชนบทก็ค่อย ๆ เปลี่ยนจากระบบเศรษฐกิจแบบเพื่อเลี้ยงตัวเอง มาสู่ระบบเศรษฐกิจแบบเพื่อการค้า ความต้องการเงินทุนในการขยายการผลิตและการครองชีพจึงมีเพิ่มขึ้น ชาวนาที่ไม่มีทุนรอนของตนเองก็หันไปกู้ยืมเงินจากบุคคลอื่น ทำให้ต้องเสียดอกเบี้ยในอัตราสูง และยังถูกเอาเปรียบจากพ่อค้านายทุนทุกวิถีทาง ชาวนาจึงตกเป็นฝ่ายเสียเปรียบอยู่ตลอดเวลา ทำนาได้ข้าวมาเท่าใด ก็ต้องขายให้หนี้เกือบหมด นอกจากนี้การทำนายังคงมีผลผลิตที่ไม่แน่นอนขึ้นอยู่กับสภาพดินฟ้าอากาศ ถ้าปีไหนผลผลิตเสียหายก็จะทำให้หนี้สินพอกพูนมากขึ้นเรื่อย ๆ จนลูกหนี้บางรายต้องโอนกรรมสิทธิ์ในที่ดินให้แก่เจ้าหนี้ และกลายเป็นผู้เช่านา หรือเร่ร่อนไม่มีที่ดินทำกินไปในที่สุด จากสภาพปัญหาความยากจนของชาวนาในสมัยนั้น ทำให้ทางราชการคิดหาวิธีช่วยเหลือ ด้วยการจัดหาเงินทุนมาให้กู้และคิดดอกเบี้ยในอัตราต่ำความคิดนี้ได้เริ่มขึ้นในปลายรัชการที่ 5 โดยกำหนดวิธีการที่จะช่วยชาวนาในด้านเงินทุนไว้ 2 วิธี คือ

วิธีที่ 1 จัดตั้งธนาคารเกษตรเพื่อให้เงินกู้แก่ชาวนา แต่ขัดข้องในเรื่องเงินทุนและหลักประกันเงินกู้ ความคิดนี้จึงระงับไป

วิธีที่ 2 วิธีการสหกรณ์ประเภทหาทุน วิธีนี้เกิดจากรัฐบาลโดยกระทรวงพระคลังมหาสมบัติในปัจจุบัน คือ กระทรวงการคลัง ได้เชิญ เซอร์เบอร์นาร์ด ฮันเตอร์ หัวหน้าธนาคารแห่งมัตราช ประเทศอินเดีย เข้ามาสำรวจหาช่องทางช่วยเหลือชาวนา ได้เสนอว่าควรจัดตั้ง "ธนาคารให้กู้ยืมแห่งชาติ" ดำเนินการให้กู้ยืมแก่ราษฎร โดยมีที่ดินและหลักทรัพย์อื่นเป็นหลักประกัน เพื่อป้องกันมิให้ชาวนาที่กู้ยืมเงินทอดทิ้งที่นา หลบหนีหนี้สิน ส่วนการควบคุมเงินกู้และการเรียกเก็บเงินกู้ ท่านได้แนะนำให้จัดตั้งเป็นสมาคมที่เรียกว่า "โคออปอเรทีฟ โซไซตี้" (Cooperative Society) โดยมีหลักการร่วมมือกัน เพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ซึ่งคำนี้ พระราชวงศ์เธอ กรมหมื่นพิทยาลงกรณ์ ได้ทรงบัญญัติศัพท์เป็นภาษาไทยว่า "สมาคมสหกรณ์" จึงกล่าวได้ว่าประเทศไทยเริ่มศึกษาวิธีการสหกรณ์ขึ้นในปี พ.ศ. 2457 แต่ก็มีได้ดำเนินการอย่างไร จนกระทั่งในปี 2458 ได้มีการเปลี่ยนกรมสถิติพยากรณ์เป็นกรมพาณิชย์และสถิติพยากรณ์ ประกอบด้วยส่วนราชการ 3 ส่วน คือ การพาณิชย์ การสถิติพยากรณ์ และการสหกรณ์

สหกรณ์เป็นองค์กรทางเศรษฐกิจและสังคมที่สมาชิกร่วมกันจัดตั้งขึ้นด้วยการลงหุ้นร่วมกัน จัดการร่วมกันในการผลิต การจำหน่ายสินค้า หรือบริการตามความต้องการ หรือผลประโยชน์อย่างเดียวกัน ของบรรดาสมาชิก สมาชิกแต่ละคนมีสิทธิ์ออกเสียงได้หนึ่งเสียงในการบริหารสหกรณ์ โดยไม่ขึ้นกับจำนวนหุ้นที่ถืออยู่ เป็นสถาบันที่เชื่อกันโดยทั่วไปว่าสามารถช่วยแก้ไขปัญหาทางเศรษฐกิจและสังคมได้ ทำให้สมาชิกมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น มีความร่มเย็น เป็นสุข ภายใต้การช่วยเหลือตนเอง ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ยึดมั่นในคุณค่าของการพึ่งพาตนเอง โดยมีสิทธิเท่าเทียมกัน มีความเสมอภาคกันมีความเที่ยงธรรม และความรู้รักสามัคคี โดยมีสมาชิกที่เชื่อมั่นในคุณค่าทางจริยธรรมและข้อสัตย์โปร่งใส ความรับผิดชอบ ต่อสังคมและความเอื้ออาทรซึ่งกันและกันตามหลักการของสหกรณ์เป็นองค์กรที่ประชาชนมีอาชีพเดียวกัน

มีปัญหาเหมือน ๆ กันมาร่วมตัวกันด้วยความสมัครใจ เพื่อที่จะดำเนินธุรกิจทางเศรษฐกิจและสังคมร่วมกัน เพื่อผลประโยชน์ของมวลสมาชิก โดยไม่มุ่งเน้นผลกำไร ดำเนินการและควบคุมตามหลักประชาธิปไตย โดยทุกคนมีส่วนร่วมในทุกกิจกรรมของสหกรณ์ซึ่งต้องมีการร่วมแรงร่วมใจ และมีการทำงานด้วยความสมัครใจ

สหกรณ์การเกษตรเมืองมินบุรี จำกัด เป็นสหกรณ์ที่มีการดำเนินธุรกิจหลายด้าน เพื่อช่วยเหลือมวลสมาชิก ได้แก่ ธุรกิจสินเชื่อ ธุรกิจซื้อ ธุรกิจขาย ธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่าย จากธุรกิจดังกล่าวทำให้สหกรณ์ได้พัฒนาจนสามารถเป็นที่ต้องการของมวลสมาชิกเป็นอย่างดี แต่อย่างไรก็ตามการดำเนินงานของสหกรณ์ยังมีปัญหาในหลายด้าน เนื่องจากสหกรณ์การเกษตรเมืองมินบุรี จำกัด มีห้องที่ดำเนินงานอยู่ในเขตมินบุรี เขตคลองสามวา และเขตหนองจอก ของจังหวัดกรุงเทพมหานคร ซึ่งสมาชิกอยู่กระจัดกระจาย ทำให้การเข้าไปติดต่อประสานงาน การสื่อสาร รวมถึงการขอความร่วมมือในกิจกรรมที่สหกรณ์ดำเนินการเป็นไปได้ยากขึ้น รวมถึงพฤติกรรมของสมาชิกที่มาใช้บริการกับสหกรณ์แตกต่างกัน สมาชิกบางรายมาใช้บริการเพียงการกู้เงินไปเป็นทุนในการทำเกษตรบางรายก็เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายจำเป็นในครอบครัว บางรายก็เพื่อปัจจัยการผลิต บางรายมาเพื่อซื้อสินค้า พฤติกรรมดังกล่าวนี้ อาจส่งผลกระทบต่อ การดำเนินธุรกิจของสหกรณ์

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้น จึงสนใจที่จะทราบถึงปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิก ในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ เพื่อสามารถนำข้อมูลที่ได้จากการวิจัยมาใช้ในการกำหนดนโยบาย วางแผนการดำเนินธุรกิจให้เกิดประสิทธิภาพ ให้สมาชิกได้รับการบริการได้ตรงกับความต้องการ สามารถยกระดับ การมีส่วนร่วมของสมาชิกที่มีต่อสหกรณ์และธุรกิจของสหกรณ์ให้เพิ่มขึ้น ส่งผลให้สหกรณ์เกิดความมั่นคง และเข้มแข็ง เป็นที่พึ่งให้กับสมาชิก โดยผู้วิจัยเลือกศึกษาจากสหกรณ์การเกษตรเมืองมินบุรี จำกัด เพื่อจะเป็นแนวทางที่เป็นประโยชน์ต่อการกำหนดแผนการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์การเกษตรเมืองมินบุรี จำกัด ต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์การเกษตรเมืองมินบุรี จำกัด

สมมติฐานของการวิจัย

ปัจจัยการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของสมาชิกมีผลต่อการเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของสมาชิกกับสหกรณ์การเกษตรเมืองมินบุรี จำกัด

ขอบเขตของงานวิจัย

1. ด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง คือ สมาชิกของสหกรณ์การเกษตรเมืองมินบุรี จำกัด จำนวน 308 คน คิดเป็นร้อยละ 23.19 ของสมาชิกทั้งหมด โดยคำนวณจากสูตรของทาโร่ ยามาเน่ (Taro Yamane) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% กำหนดค่าความคลาดเคลื่อนที่ 0.05 และใช้การสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling)

2. ด้านเนื้อหาและประเด็นในการศึกษา

ตัวแปรอิสระ คือ ปัจจัยการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองมินบุรี จำกัด ได้แก่ ความมั่นคงของสหกรณ์ ความน่าเชื่อถือของคณะกรรมการดำเนินการ ความรู้สึกเป็นเจ้าของสหกรณ์ การให้บริการของเจ้าหน้าที่สหกรณ์ สถานที่ตั้งของสหกรณ์เหมาะสม เป็นแหล่งเงินทุน ความสะดวกในการทำธุรกิจกับสหกรณ์ ผลตอบแทนที่ได้รับ สวัสดิการ และการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารของสหกรณ์

ตัวแปรตาม คือ การมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองมินบุรี จำกัด

3. ด้านพื้นที่ในการดำเนินการวิจัย คือ สหกรณ์การเกษตรเมืองมินบุรี จำกัด จังหวัดกรุงเทพมหานคร

4. ด้านระยะเวลาการดำเนินงานวิจัย เริ่มตั้งแต่เดือน ธันวาคม พ.ศ. 2563 ถึงเดือนมกราคม พ.ศ. 2564

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อให้ทราบถึงปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์การเกษตรเมืองมินบุรี จำกัด

2. เพื่อนำผลที่ได้จากการศึกษา มาเป็นแนวทางในการกำหนดแผนการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ให้เกิดประสิทธิภาพ และตรงกับความต้องการของสมาชิกสหกรณ์มากขึ้น

3. เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานให้กับเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ประจำสำนักงานส่งเสริมสหกรณ์กรุงเทพมหานคร พื้นที่ 2 ใช้เป็นแนวทางการแนะนำส่งเสริมสหกรณ์

การทบทวนวรรณกรรม

ในการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์การเกษตรเมืองมินบุรี จำกัด ได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยต่างที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นแนวทางในการวิจัย โดยมีสาระสำคัญ ดังนี้

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม

ธนสาร บัลลังก์ปัทมา (2551) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วม หมายถึง การเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้เสีย เข้ามาร่วมดำเนินกิจกรรม ตั้งแต่การศึกษาปัญหา การวางแผนดำเนินการ การตัดสินใจ

การแก้ไขปัญหา และการประเมิรร่วมกัน เพื่อขับเคลื่อนให้กิจกรรมนั้นดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ โดยยึดหลักการมีส่วนร่วม คือ หลักคิด หลักทำ หลักตรวจสอบ และร่วมรับผิดชอบ

แนวคิดเกี่ยวกับสหกรณ์

กรมส่งเสริมสหกรณ์ (2560) พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพล อดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ได้ทรงพระราชทานพระราชดำรัส ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน เมื่อวันที่ 26 พฤษภาคม พ.ศ. 2527 “สหกรณ์” แปลว่า การทำงานด้วยกัน หมายถึง ผนึกกำลัง ผู้ทำงานเกี่ยวข้องกัน การทำงานที่เกี่ยวข้องกันนั้นให้พรักพร้อมกันทุกด้าน และต้องกระทำงานนั้นด้วยความรู้ความสามารถ ด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต ด้วยความเมตตาหวังดี เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่กันและกัน จึงจะเป็นสหกรณ์แท้ ซึ่งมีแต่ความเจริญก้าวหน้า และอำนวยประโยชน์อันพึงประสงค์

ข้อมูลทั่วไปของสหกรณ์การเกษตรเมืองมินบุรี จำกัด

สหกรณ์การเกษตรเมืองมินบุรี จำกัด เป็นสหกรณ์ที่จัดตั้งขึ้นในหมู่สมาชิกที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม โดยมีการดำเนินงานที่แตกต่างกันไปตามสภาพท้องถิ่น และลักษณะการประกอบอาชีพ เพื่อช่วยให้สมาชิกดำเนินกิจการร่วมกัน และช่วยเหลือซึ่งกันและกันอันจะเกิดประโยชน์แก่สมาชิกทั้งทางเศรษฐกิจและสังคม รวมทั้งให้บริการแก่สมาชิกในด้านต่าง ๆ ได้แก่ การให้เงินกู้ การรับฝากเงิน การรวบรวมผลผลิตทางการเกษตรและผลิตภัณฑ์ของสมาชิกมาจำหน่าย หรือแปรรูปออกจำหน่าย การจัดหาวัสดุการเกษตร และเครื่องอุปโภค บริโภคมาจำหน่าย การส่งเสริมเผยแพร่วิชาการเกษตร และอุตสาหกรรมในครัวเรือน รวมถึงการจัดตั้งกลุ่มสตรีแม่บ้าน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

มนต์ปรียา ระวังศรี (2556) ศึกษา การมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์การเกษตรวังน้ำเย็น จำกัด พบว่า ปัญหาและอุปสรรคที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของสมาชิกสหกรณ์ ได้แก่ การเดินทางไม่สะดวก สินค้าหรือบริการของสหกรณ์ไม่ตรงกับความต้องการ สหกรณ์มีธุรกิจให้บริการแก่สมาชิกไม่ครบตามความต้องการของสมาชิก การมีส่วนร่วมไม่เกิดประโยชน์โดยตรงกับสมาชิก และสมาชิกไม่มีเวลาเข้าร่วมในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์

วิไล ชัดิมะ (2556) ศึกษา ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์นิคมนครชุม จำกัด จังหวัดกำแพงเพชร พบว่า ปัจจัยที่ทำให้สมาชิกมีส่วนร่วมดำเนินธุรกิจกับสหกรณ์ คือ ด้านทำเลที่ตั้งของสหกรณ์เหมาะสม ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ส่วนปัจจัยด้านสหกรณ์ที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในธุรกิจรับฝากเงิน ได้แก่ ความรู้สึกเป็นเจ้าของสหกรณ์ ความสะดวกในการทำธุรกิจกับสหกรณ์ และความสะอาดเป็นระเบียบเรียบร้อยของสถานที่ ธุรกิจสินเชื่อ ได้แก่ ความรู้สึกเป็นเจ้าของสหกรณ์ ธุรกิจรวบรวมผลผลิต ได้แก่ ความมั่นคงของสหกรณ์ และปัญหาส่วนใหญ่ในการมีส่วนร่วมดำเนินธุรกิจกับสหกรณ์ ได้แก่ สมาชิกไม่มีพาหนะในการขนส่งผลผลิตมาจำหน่ายที่สหกรณ์

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยใช้เครื่องมือในการเก็บข้อมูลวิจัย คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) และทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยวิธีการทางสถิติด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางคอมพิวเตอร์ ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ สมาชิกของสหกรณ์การเกษตรเมืองมินบุรี จำกัด

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ คือ สมาชิกของสหกรณ์การเกษตรเมืองมินบุรี จำกัด ซึ่งทราบจำนวนที่แน่นอนจำนวน 1,328 คน จึงคำนวณจากสูตรของทาโร่ ยามาเน่ (Taro Yamane) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% กำหนดค่าความคลาดเคลื่อนที่ 0.05 จากการคำนวณได้ค่าเท่ากับ 307.40 จึงใช้กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดจำนวน 308 คน คิดเป็นร้อยละ 23.19 ของสมาชิกทั้งหมด เพื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์และประมวลผลต่อไป

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic) ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1.1 ใช้ค่าร้อยละ (Percentage) และค่าแสดงความถี่ (Frequency) ในการวิเคราะห์ตัวแปรปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และระยะเวลาการเป็นสมาชิกสหกรณ์

1.2 ใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ในการวิเคราะห์ตัวแปรปัจจัยการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของสมาชิกและการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองมินบุรี จำกัด

2. สถิติอนุมาน (Inferential Statistic) เพื่อศึกษาปัจจัยการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองมินบุรี จำกัด วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์สมการถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis - MRA)

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า สมาชิกสหกรณ์ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุมากกว่า 50 ปี สถานภาพสมรส ระดับการศึกษาอยู่ที่มัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า รายได้เฉลี่ยต่อเดือน 10,001 - 15,000 บาท และระยะเวลาการเป็นสมาชิกสหกรณ์มากกว่า 20 ปีขึ้นไป

ผลการวิเคราะห์ พบว่า สมาชิกสหกรณ์ กลุ่มตัวอย่างมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจ ทั้ง 10 ด้าน โดยรวมอยู่ในระดับมากทั้งสิ้น ($\bar{X} = 4.10$, S.D. = 0.519) เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ความน่าเชื่อถือของคณะกรรมการดำเนินการ ($\bar{X} = 4.22$) การบริการของเจ้าหน้าที่สหกรณ์ ($\bar{X} = 4.11$) ความรู้สึกเป็นเจ้าของ ($\bar{X} = 4.11$) ความมั่นคงของสหกรณ์ ($\bar{X} = 4.11$) ผลตอบแทนที่ได้รับ ($\bar{X} = 4.10$) 6. เป็นแหล่งเงินทุน ($\bar{X} = 4.10$) ความสะดวกในการทำ

ธุรกรรมกับสหกรณ์ ($\bar{X} = 4.08$) สวัสดิการ ($\bar{X} = 4.06$) สถานที่ตั้งของสหกรณ์เหมาะสม ($\bar{X} = 4.06$) การประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารของสหกรณ์ ($\bar{X} = 4.03$) ตามลำดับ

ส่วนผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับความคิดเห็นด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของสมาชิก พบว่า สมาชิกสหกรณ์กลุ่มตัวอย่างมีระดับความคิดเห็นด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.09$, S.D. = 0.808) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุด คือ สมาชิกมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งคณะกรรมการและผู้ตรวจสอบบัญชีสหกรณ์ ($\bar{X} = 3.12$) รองลงมา ได้แก่ สมาชิกมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นในที่ประชุมใหญ่สามัญประจำปี ($\bar{X} = 3.11$) และสมาชิกมีส่วนร่วมในการตัดสินใจงานของสหกรณ์ผ่านคณะกรรมการสหกรณ์ ($\bar{X} = 3.04$) ตามลำดับ

ผลการทดสอบสมมติฐานปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ การเกษตรเมืองมินบุรี จำกัด ได้ผลดังนี้

ตารางที่ 19 ตารางแสดงผลการทดสอบสมมติฐาน การวิเคราะห์สมการถดถอยพหุคูณ

ตัวแปร	ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอย (B)	Beta	t	Sig.
ด้านความมั่นคงของสหกรณ์ (x_1)	0.075	0.052	0.459	0.647
ด้านความน่าเชื่อถือของคณะกรรมการดำเนินการ (x_2)	-0.420	-0.278	-2.774	0.006*
ด้านความรู้สึกเป็นเจ้าของ (x_3)	0.080	0.057	0.458	0.648
ด้านการบริการของเจ้าหน้าที่สหกรณ์ (x_4)	0.448	0.308	2.304	0.022
ด้านสถานที่ตั้งของสหกรณ์เหมาะสม (x_5)	-0.660	-0.490	-3.772	0.000*
ด้านเป็นแหล่งเงินทุน (x_6)	0.160	0.111	0.738	0.461
ด้านความสะดวกในการทำธุรกรรมกับสหกรณ์ (x_7)	-0.032	-0.222	-0.151	0.880
ด้านผลตอบแทนที่ได้รับ (x_8)	0.117	0.081	0.559	0.576
ด้านสวัสดิการ (x_9)	-0.043	-0.032	-0.239	0.811
ด้านการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารของสหกรณ์ (x_{10})	0.268	0.204	1.679	0.094
ค่าคงที่	3.148		8.259	0.000*

R = 0.282, R² = 0.800, SEE = 0.788, F = 2.568, Sig. = 0.005 * = P < 0.05

จากตารางผลการวิเคราะห์สมการถดถอยพหุคูณ พบว่า ปัจจัยการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองมินบุรี จำกัด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาจากค่า Significant ที่ระดับ 0.000 และจากการวิเคราะห์รายด้าน พบว่า มีทั้งหมด 2 ด้าน ได้แก่ ด้านสถานที่ตั้งของสหกรณ์เหมาะสม (Beta = - 0.490) และด้านความน่าเชื่อถือของคณะกรรมการดำเนินการ (Beta = - 0.420) มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของสมาชิก โดยมีค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ ($R^2 = 0.800$) สามารถอธิบายความสัมพันธ์ได้ร้อยละ 80

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์การเกษตรเมืองมินบุรี จำกัด ผลการวิจัยปัจจัยการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของสมาชิกทั้ง 10 ด้านพบว่า ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของสมาชิกโดยรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ ธัญยรัตน์ มาลัย (2558) ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์การเกษตรพร้าว จำกัด อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกโดยรวมมีความสำคัญต่อการมีส่วนร่วมในการทำธุรกิจของสมาชิกอยู่ในระดับมากโดยปัจจัยการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของสมาชิกที่มีความสำคัญระดับมาก เรียงจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย คือ ความรู้สึกเป็นเจ้าของสหกรณ์ ความสะดวกในการทำธุรกิจกับสหกรณ์ ผลตอบแทนที่ได้รับ การให้บริการของเจ้าหน้าที่สหกรณ์ ความมั่นคงของสหกรณ์ สถานที่ตั้งของสหกรณ์เหมาะสม ความน่าเชื่อถือของกรรมการดำเนินการเป็นแหล่งเงินทุน มีการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารของสหกรณ์ และสวัสดิการตามลำดับ

ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์การเกษตรเมืองมินบุรี จำกัด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 คือ สถานที่ตั้งของสหกรณ์เหมาะสม และความน่าเชื่อถือของคณะกรรมการดำเนินการ

ด้านสถานที่ตั้งของสหกรณ์เหมาะสม มีผลต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์การเกษตรเมืองมินบุรี จำกัด เนื่องจากสำนักงานสหกรณ์มีสถานที่ตั้งอยู่ใจกลางชุมชนที่มีการจราจรคับคั่งโดยเฉพาะในช่วงโมงเร่งด่วน ทำให้การเดินทางมาติดต่อกับสหกรณ์ในแต่ละครั้งใช้เวลาค่อนข้างมาก สมาชิกจึงคาดหวังในเรื่องความสะดวกสบายในการเดินทางและต้องการให้สหกรณ์มีพื้นที่ในการจอดรถสะดวกและเพียงพอ มีพื้นที่ภายในสำนักงานกว้างขวางและมีที่นั่งรอเวลาที่มาติดต่ออย่างพอเพียง สอดคล้องกับงานวิจัยของวิไล ชติมะ (2556) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์นิคมนครชุม จำกัด จังหวัดกำแพงเพชร พบว่า ปัจจัยที่ทำให้สมาชิกมีส่วนร่วมดำเนินธุรกิจกับสหกรณ์ คือ ด้านทำเลที่ตั้งของสหกรณ์เหมาะสม ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด

ด้านความน่าเชื่อถือของคณะกรรมการดำเนินการ มีผลต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์การเกษตรเมืองมินบุรี จำกัด เนื่องจากคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์เป็นคณะบุคคลที่สมาชิกเห็นสมควรเลือกมาทำหน้าที่แทนตนเพื่อส่วนรวม สมาชิกจึงมีความคาดหวังให้คณะกรรมการดำเนินการที่ได้เลือกเข้ามา เป็นผู้ที่มีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องการบริหารจัดการสหกรณ์ มีความซื่อสัตย์สุจริต และมีความเอาใจใส่และอุทิศเวลาให้กับงานของสหกรณ์อย่างเต็มที่ แต่ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของพงษ์พันธ์ เอกอัครชัย (2554) ศึกษา ปัจจัยที่ส่งผลให้สมาชิกมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจกับสหกรณ์กรณีศึกษา สหกรณ์การเกษตรบ้านตาก จำกัด อำเภอบ้านตาก จังหวัดตาก พบว่า การมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินธุรกิจกับสหกรณ์ ด้านการจัดหาสินค้ามาจำหน่ายมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ปัจจัยด้านสหกรณ์ที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการทำธุรกิจของสมาชิกมากที่สุด คือ ความสะอาดเป็นระเบียบเรียบร้อยของสถานที่

ปัจจัยที่ไม่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์การเกษตรเมืองมินบุรี จำกัด คือ ความมั่นคงของสหกรณ์ ความรู้สึกเป็นเจ้าของของการบริการของเจ้าหน้าที่สหกรณ์ เป็นแหล่งเงินทุน ความสะดวกในการทำธุรกรรมกับสหกรณ์ ผลตอบแทนที่ได้รับ สวัสดิการ และการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารของสหกรณ์ ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ ธัญญารัตน์ มาลัย (2558) ศึกษา ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์การเกษตรพร้าว อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ปัจจัยการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจในภาพรวมมีความสำคัญต่อการมีส่วนร่วมในการทำธุรกิจของสมาชิกอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า สมาชิกเห็นว่าการมีส่วนร่วมเกิดประโยชน์โดยตรงกับสมาชิก เข้าใจในบทบาทและหน้าที่ของสมาชิกสหกรณ์ ได้รับอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ต่ำกว่าสถาบันการเงินภายนอก ซื้อขายสินค้าในราคาที่เป็นธรรม การบริการของเจ้าหน้าที่ให้บริการด้วยความสุภาพ มีความรู้ให้คำปรึกษาแก่สมาชิกในทุกด้านและให้บริการด้วยความรวดเร็วอยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์การเกษตรเมืองมินบุรี จำกัด ทำให้ผู้วิจัยทราบถึงปัจจัยการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจสหกรณ์ที่มีผลต่อการเข้ามามีส่วนร่วมของสมาชิกกับสหกรณ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ใน 2 ด้าน คือ สถานที่ตั้งของสหกรณ์เหมาะสม และความน่าเชื่อถือของคณะกรรมการดำเนิน เพื่อให้การดำเนินธุรกิจของสหกรณ์สามารถดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพและตรงกับความต้องการของสมาชิกสหกรณ์ โดยผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

ด้านสถานที่ตั้งของสหกรณ์เหมาะสม คณะกรรมการดำเนินการและเจ้าหน้าที่ของสหกรณ์ อาจลงไปพบปะกับสมาชิกในพื้นที่ให้มากขึ้น จัดการประชุมกลุ่มเกษตรกร รับฟังปัญหาและความคิดเห็นของสมาชิก

พร้อมทั้งให้ความรู้เกี่ยวกับการผลิต การแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร ให้บริการกับสมาชิกในเรื่องต่าง ๆ ซึ่งจะสามารถลดภาระและค่าใช้จ่ายให้แก่สมาชิกจากการเดินทางมายังที่ทำการสหกรณ์

ด้านความน่าเชื่อถือของคณะกรรมการดำเนินการ สหกรณ์ควรเพิ่มแนวทางการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างคณะกรรมการของสหกรณ์กับสมาชิกเพื่อลดช่องว่างระหว่างกันและหากสหกรณ์มีความสัมพันธ์ที่ดีกับสมาชิกแล้ว สมาชิกย่อมต้องการให้ความร่วมมือ และเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมรวมถึงการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์เพิ่มขึ้น ส่งผลต่อการดำเนินงานต่าง ๆ สำเร็จลุล่วงไปได้อย่างราบรื่น ดำเนินกิจกรรมตามความต้องการ และสามารถแก้ไขปัญหาให้สมาชิกของสหกรณ์อย่างเสมอภาคเท่าเทียมกัน ไม่เลือกปฏิบัติ

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาข้อมูลเชิงคุณภาพเพื่อให้ทราบรายละเอียดจากความคิดเห็นของสมาชิกมากยิ่งขึ้นโดยวิธีการสัมภาษณ์หรือการสนทนากลุ่ม
2. ควรมีการศึกษาวิจัยในประเด็นย่อยลึกไปอีก เช่น ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์และแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจสหกรณ์รวมทั้งแรงจูงใจในการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ เพื่อนำ ไปวางแผนพัฒนางานสหกรณ์ในแต่ละด้าน แต่ละแผนงานให้ตรงประเด็นยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กรมส่งเสริมสหกรณ์. (2560). *พระราชกรณียกิจ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช เกี่ยวกับสหกรณ์*. [ข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์]. สืบค้นจาก [https:// www.cpd.go.th/ cpdth2560/index.php/component/k2/item/334..](https://www.cpd.go.th/cpdth2560/index.php/component/k2/item/334..)
- ธนสาร บัลลังก์ปัทมา. (2551). *การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาท้องถิ่น* (วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต). มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
- ธัญญรัตน์ มาลัย. (2558). *การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์การเกษตรพร้าว จำกัด* (การค้นคว้าอิสระ). เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.
- พงษ์พันธ์ เอกอัครชัย. (2554). *ปัจจัยที่ส่งผลให้สมาชิกมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจกับสหกรณ์* (การศึกษาค้นคว้าอิสระ ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต) นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- มณปริยา ระวังศรี. (2556). *การมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรวังน้ำเย็น จำกัด*. (การค้นคว้าแบบอิสระ บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต) นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

วิไล ชัดิณะ. (2556). ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์การเกษตร

นิคมนครชุม จังหวัดกำแพงเพชร (การค้นคว้าแบบอิสระบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต).

นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

สหกรณ์การเกษตรเมืองมินบุรี จำกัด. (2562). ข้อบังคับสหกรณ์

สหกรณ์การเกษตรเมืองมินบุรี จำกัด. (2563). รายงานกิจการประจำปี 2563